

# BUĎ POSVĚCENO TVÉ JMÉNO

Mt 6,9

kázání ze soboty 14. 6. 2014 – br. Michal Balcar

## O Otčenáši

Vždycky jsem měl problém s modlitbou „Otče náš“. Problém mi dělala řádka, kde prosíme, aby nám Bůh odpustil viny, jako my odpouštíme, protože jsem si vždycky přál, aby mi odpouštěl mnohem víc a mnohem snáz, než odpouštím já. Měl jsem problém s řádkou, kde se modlím za chléb vezdejší, protože chleba jsem nikdy neměl rád, a tak bych raději rohlík a nejlip namazaný máslem a obložený šunkou. Měl jsem problém s řádkou, kde se modlíme: neuveď nás v pokušení, protože bez některých pokušení by byl život šedý a plochý. No a problém jsem měl i s veršem „Povšev se tvé jméno“, protože jsem mu vůbec nerozuměl.

## Posvěť se jméno tvé

Dovolím si tvrdit, že se jedná o část modlitby, která je nám nejvíce vzdálená, která je pro nás nejméně pochopitelná a které nejméně rozumíme. Problém pravděpodobně tkví v tom, že máme rozpaky nad oběma slovy, která jsou v této větě určující. Co je „posvěť se“? A co je „jméno“? Je paradoxní, že v Ježíšově době, se jednalo o prosbu velmi rozšířenou, což dokládají tradiční synagogální modlitby např. modlitba Kaddiš.

Pojďme tedy společně uvažovat nad významem této věty, nad tím, co vlastně chceme, když jí pronášíme.

## Posvěť se

Co je svaté? Tradičně se má za to, že svatý znamená oddělený, ale to není úplně přesné. Řekl bych spíše, že svatost se vždy pojí s Hospodinem. Svatý je Hospodin a svaté je Hospodinovo. U významných termínů je vždy důležité, jaký je jejich první biblický výskyt. Sloveso c-d-k se poprvé vyskytuje hned na počátku knihy Genesis, zrovna v pasáži, která je pro naši církev velmi důležitá. Mluví se tam o oddělení dne odpočinku a je tam řečeno, že Bůh tento den „požehnal a posvětil“. Jestliže jsem řekl, že svatý znamená Hospodinův, tak v tomto případě znamená, že Bůh naplnil tento den svou přítomností. Ten, kdo dává svatost, je Bůh, nikdo jiný. Naše svatost (když Pavel nazývá věřící svatými) znamená, že v nás je přítomen Kristus, tím jsme svatí. Nejde tedy o nějakou kvalitu charakteru, dobré lidské vlastnosti (i když ty se logicky mění, pokud jsme Kristem naplněni). **Pouze Bůh dává svatost, pouze Bůh ji může odebrat.**

Zároveň se ale v Bibli mluví o tom, že je možné také něco znesvětit. Že lidé znesvěcují Boží věci, třeba jím určené svátky. Významný SZ verš, který mluví o znesvěcení, mluví dokonce o znesvěcení Božího jména, což může být pro nás významné. Lv 24,10. Znesvěcení Božího jména je domnívat se, že by Bůh mohl chtít lidskou oběť. Může-li člověk znesvětit dokonce Boží jméno, znamená to že **Bůh se člověku dává, vydává**. To je myšlenka dovršená v Kristu, v něm Bůh přichází na tuto Zemi a dává

se na milost a nemilost člověku. Bůh se nám dává proto, aby nás zachránil, Bůh se nám dává, i když to znamená, že my ho zneužijeme, znesvětime, zabijeme.

## **Jméno**

Dnes již nerozumíme starověkému chápání jména. Pro nás je to prostě hezké slovo, které používáme k identifikaci, ale jeho obsah či smysl nás nezajímá. Ne tak ve starověku – jméno představovalo klíč k člověku. Bylo vystižením jeho osobnosti. Proto je tak významné, když Bůh někomu mění jméno – mění tím totiž základ jeho osobnosti. V náboženství skrývalo jméno božstva moc nad ním. Jméno bylo klíčem k nadpřirozenu. Typicky magické praktiky, tolik rozšířené v okolí Izraele, používaly jména bohů k jejich ovládnutí. Lidé díky jménu přiměli bohy splnit jejich vůli. Jméno je tedy spojeno s touhou manipulovat, ovládnout, s touhou po moci. Proto se Bůh Izraele tolik bránil vůbec říci své jméno, a my nevíme, jestli ho vůbec známe, jaké je vlastně to Boží jméno.

## **Posvěť se jméno**

Pokud se tedy modlíme posvěť (což jsem řekl, že znamená ‚patří Hospodinu‘) se tvé jméno: modlíme se vlastně: „ať tvé jméno znovu patří tobě“. Modlíme se a prosíme, aby Bůh byl zase Bohem. Aby Bůh nebyl modlou, idolem. V dnešní době nemá modlářství tak vulgární podobu, jako kdysi, ale Sigmund Freud a celá psychologie ukazují, že ani moderní člověk není vůči němu imunní. Bůh je dnes prázdné slovo (nebo příliš plné). Bůh je projekčním plátnem člověka, na které si my promítáme cokoli, co chceme.

## **Posvěť se jméno tvé**

Modlíme se: „...jméno **tvé**“ a ne jméno které jsme ti dali.

## **Modlitba brání pokušení manipulovat**

Zároveň tato modlitba vyjadřuje obavy z pokušení zmocňovat se Božího jména, manipulovat s Hospodinem, nakládat s ním. Touto modlitbou vyjadřujeme naši prosbu, aby Bůh byl plně Bohem v našem životě, živým Bohem a ne námi stvořenou konstrukcí nebo-li modlou.

## **Je-li Bůh Bohem, mohu já být člověkem**

Aby Bůh byl Bohem a já abych mohl být člověkem. Tuhle hranici rozostřil hřích. My jsme zatoužili být Bohem, to bylo ďáblovu největší pokušení: budete jako Bůh.

S tak typickým literárním půvabem ilustruje tuto myšlenku Elie Wiesel v knize Městečko za zdí.

„Jednu se člověk zeptal Boha, zda by byl ochoten vyměnit si na chvíli role. On, člověk, by byl Bohem a Bůh člověkem. Bůh souhlasil. Uběhla chvíle a Bůh v podobě člověka se chce vrátit. Nicméně člověk, který je teď všemohoucí, už nemá zájem. V tom tkví problémy, které jako lidé máme. Nejsme spokojeni s tím, že bychom byli lidmi a chceme být bohy. A já křesťansky dotahuji takto: Bůh se musel stát člověkem, aby zachránil svět, ve kterém je člověk Bohem, a aby zachránil člověka, který je sám sobě Bohem.“

### **Kdy bude posvěceno jeho jméno?**

Naplnění této modlitby se plně dočkáme až při parúsi. Je vlastně hodně podobná následující řádce: „přijď království tvé“. Až tehdy bude moci být Bůh plně Bohem pro nás a my budeme moci být lidmi, plnými a zralými. Přál bych nám všem, aby to bylo brzy.